

Χρήστος Παπουτσής *

Ένας χρόνος Μάαστριχτ: Ελπίδες, Προοπτικές, Συμπεράσματα

Η Πολιτική Ένωση ήταν για πολλούς όχι μόνο στόχος αλλά και προϋπόθεση για την αποδοχή της Οικονομικής και Νομισματικής Ένωσης.

Οι στόχοι πρέπει να εναρμονίζονται, ώστε η πορεία προς την Ευρωπαϊκή Ένωση να διασφαλίζει την ισόρροπη ανάπτυξη των κρατών, την οικονομική και κοινωνική συνοχή και τη σύγκλιση των οικονομιών.

Η κοινή εξωτερική πολιτική πρέπει να βασίζεται στην αλληλεγγύη μεταξύ των κρατών - μελών, στη διαφύλαξη της ενότητας, στην προάσπιση της συλλογικής ασφάλειας, στη δημιουργική και ανεξάρτητη παρουσία της Κοινότητας στη διεθνή σκηνή. Ενώ πρέπει να στοχεύει στη διαμόρφωση μιας συνεκτικής πολιτικής για ολόκληρη την Ευρωπαϊκή ήπειρο, τα Βαλκάνια και τη Μεσόγειο. Μιας πολιτικής που θα κατοχυρώνει την ειρήνη, τη δημοκρατία και την ανάπτυξη.

Τίποτε, όμως, από αυτά δεν είναι δεδομένο.

Η Ελλάδα πρέπει να συμβάλλει με σθεναρή και δημιουργική παρουσία για τη διαμόρφωση της κοινής εξωτερικής πολιτικής έτσι ώστε να κατοχυρώνει πλήρως τα εθνικά μας συμφέροντα.

Αυτό, όμως, σημαίνει κυβερνητική πολιτική με σταθερό ευρωπαϊκό προσανατολισμό και καθαρούς στόχους εθνικής στρατηγικής για την Ελλάδα και τον Ελληνισμό.

Η κυβέρνηση της Νέας Δημοκρατία έχει δείξει δείγμα γραφής της πολιτικής και του προσανατολισμού της. Σταθερά ατλαντικός προσανατολισμός, που αποτελεί βασικό δομικό στοιχείο της πολιτικής της, αλλά, ταυτόχρονη βασική προσωπική επιλογή του Πρωθυπουργού. Με βάση ακριβώς αυτό τον προσανατολισμό, ο κ. Μητσοτάκης συντάχθηκε με τις άλλες φιλοατλαντικές δυνάμεις στην Κοινότητα και δεν επέτρεψαν ένα νέο ρόλο για την Δ.Ε.Ε. Αντί να ενταχθεί η Δ.Ε.Ε. πλήρως στο θεσμικό πλαίσιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης και να αποτελέσει τη βάση για τη διαμόρφωση ενός αμυντικού οργανισμού της Ένωσης σήμερα και τον βασικό πόλο για την ανάπτυξη ενός πανευρωπαϊκού συστήματος ασφάλειας, απεφασίσθη η άλλη επιλογή.

Να συνδεθεί απλά με την Ευρωπαϊκή Ένωση, αλλά να αποτελέσει τον ευρωπαϊκό πυλώνα της Ατλαντικής Συμμαχίας. Οι μεγάλες αποφάσεις θα παίρνονται στο ΝΑΤΟ.

* Ο Χρήστος Παπουτσής είναι ευρωβουλευτής του ΠΑΣΟΚ, αντιπρόεδρος της Σοσιαλιστικής Ομάδας στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και γραμματέας του Τομέα Διεθνών Σχέσεων της Κ.Ε. του ΠΑΣΟΚ

Αυτή την επιλογή υποστήριξε ο κ. Μητσοτάκης και στη Ρώμη, στη Σύνοδο Κορυφής του ΝΑΤΟ, και στο Μάαστριχτ, στη Σύνοδο Κορυφής της Κοινότητας. Τα αποτελέσματα, όμως, αυτής της επιλογής ήταν: η ένταξη στη Δ.Ε.Ε. όλων των μελών της Κοινότητας που δεν συμμετέχουν τώρα, επομένως και της Ελλάδας. Η συμμετοχή στη Δ.Ε.Ε. των ευρωπαϊκών κρατών του ΝΑΤΟ που δεν είναι μέλη της Κοινότητας, επομένως και της Τουρκίας. Καθώς επίσης στην αναθεώρηση του άρθρου 5 της Δ.Ε.Ε., έτσι ώστε να διευκολυνθεί η περίπτωση της Τουρκίας.

Αυτή η επιλογή για το χαρακτήρα που θα έχει η Δ.Ε.Ε., ήταν αποτέλεσμα των σοβαρότατων πιέσεων που δέχθηκαν όλες οι χώρες από τις Η.Π.Α. πριν και αμέσως μετά από το Μάαστριχτ και αυτό, γιατί οι Η.Π.Α. ανησυχούν έντονα με την προοπτική διαμόρφωσης της Ευρωπαϊκής Ένωσης, με οικονομική, πολιτική, κοινωνική συνοχή και κοινή αμυντική πολιτική. Αντιστρατεύεται πλήρως, όπως είναι φανερό, τα στρατηγικά τους συμφέροντα στην ευρωπαϊκή ήπειρο, αλλά και στον κόσμο ολόκληρο.

Πρέπει πάντως να τονιστεί ότι ανεξάρτητα από το γεγονός ότι δεν υπάρχει διασφάλιση από τον τουρκικό επεκτατισμό, η ένταξη στη Δ.Ε.Ε. δίνει τη δυνατότητα στην Ελλάδα να συμμετάσχει ισότιμα στις διαδικασίες μετεξέλιξης της Δ.Ε.Ε. Διαδικασίες που θα πραγματοποιηθούν μέσα στα επόμενα 5 χρόνια. Είναι μια δυνατότητα την οποία πρέπει να εκμεταλλευτούμε σωστά. Να συμμετάσχουμε στις προσπάθειες για τη σταδιακή αποδέσμευση της Δ.Ε.Ε. από το ΝΑΤΟ, στη δημιουργία ενός ισχυρού αμυντικού οργανισμού της Ευρωπαϊκής Ένωσης και στη διαμόρφωση ενός συστήματος ασφάλειας για ολόκληρη την Ευρώπη.

Η συμμετοχή, όμως, της Ελλάδας σε μια τέτοια προσπάθεια απαιτεί ελληνική κυβέρνηση που έχει σταθερό ευρωπαϊκό προσανατολισμό και δεν λοξοδρομεί όταν οι Η.Π.Α. κελεύσουν. Οι αλλαγές στην Ανατολική Ευρώπη, η διάλυση της Σοβιετικής Ένωσης και η αποσύνθεση της Γιουγκοσλαβίας, και η εξάλειψη της Σοβιετικής επιρροής στον ευρύτερο ευρωπαϊκό και μεσογειακό χώρο, έχουν δημιουργήσει ένα μεγάλο κενό ασφάλειας και συνεργασίας. Αυτό το κενό πρέπει άμεσα να καλυφθεί κατά το δυνατόν από την ίδια την Κοινότητα, σε μια μακρόπνοη στρατηγική.

Επιβάλλεται η οικοδόμηση ενός νέου ευρωπαϊκού θεσμικού πλαισίου ασφάλειας, πολιτικής και οικονομικής συνεργασίας, κοινωνικής ανασυγκρότησης και ανάπτυξης, το οποίο, με επίκεντρο την Ευρωπαϊκή Κοινότητα, θα αγκαλιάζει τον ευρύτερο ευρωπαϊκό χώρο.

Εάν η Ευρωπαϊκή Κοινότητα, οι 12 χώρες - μέλη δεν μπορέσουν να προωθήσουν ένα τέτοιο πλαίσιο τότε θα δούμε να επικρατούν στον ευρωπαϊκό χώρο, πέραν των εξω-ευρωπαϊκών ηγεμονικών τάσεων, οι επιμέρους εθνικές αναζητήσεις και η αναβίωση και ενίσχυση των σφαιρών επιρροής.

Σε μια τέτοια εξέλιξη θα κλονιστεί ανεπανόρθωτα το ίδιο το κοινοτικό οικοδόμημα και θα ζήσουμε μακρά περίοδο αποσταθεροποίησης και ανασφάλειας στον ευρωπαϊκό χώρο. Η αδυναμία μας να απαντήσουμε με κοινό και οργανωμένο τρόπο στα προβλήματα των λαών της Ανατολικής Ευρώπης και να οικοδομήσουμε το αναγκαίο πλαίσιο συνεργασίας θα οδηγήσει σε μια κατάσταση που θα τεθούν σε κίνδυνο οι ίδιες οι ελευθερίες και οι δημοκρατικές κατακτήσεις στις χώρες αυτές τα τε-

λευταία χρόνια.

Για να διαδραματίσει, όμως, η Ευρωπαϊκή Κοινότητα εξίσου σοβαρό ρόλο με την οικονομική της δύναμη στις ευρωπαϊκές και διεθνείς εξελίξεις, απαιτείται η επιτάχυνση της οικονομικής και πολιτικής ολοκλήρωσης, η ενδυνάμωση των θεσμών και η ενίσχυση της συνοχής της.

Η συμφωνία του Μάαστριχτ δημιουργεί ορισμένες προϋποθέσεις, αν και ανεπαρκείς, σ' αυτήν την κατεύθυνση, της σύνθεσης των διαφορετικών πολιτικών επιδιώξεων και εθνικών στρατηγικών, σε μια κοινή πολιτική που να σέβεται τα ζωτικά συμφέροντα των κρατών – μελών και να βασίζεται στην αρχή της αλληλεγγύης.

Το μεγάλο ερώτημα είναι κατά πόσο είναι διατεθειμένες σήμερα όλες οι Κοινοτικές χώρες να βαδίσουν σ' αυτήν την κατεύθυνση. Και αναφέρομαι στη νέα κατάσταση που διαμορφώθηκε μετά την ενοποίηση της Γερμανίας. Σήμερα η Γερμανία μετεξελίσσεται στο μεγάλο κέντρο της Ευρώπης με καθοριστική πολιτική και οικονομική παρέμβαση στο χώρο της Κεντρικής Ευρώπης και των Βαλκανίων. Επιθυμεί η σημερινή Γερμανία να συνεχίζει να παίζει το ρόλο της ατμομηχανής της Κοινότητας και κάτω από ποιες προϋποθέσεις;

Μπορεί να διατηρηθεί ο ιδότυπος Γαλλογερμανικός άξονας; Ως αντίδραση στην ενίσχυση της Γερμανίας αναπτύσσονται τα φιλο-ατλαντικά αντανakλαστικά της Βρετανίας, ενώ η Ιταλία επιδιώκει την αναβίωση της προπολεμικής επιρροής της στις βαλκανικές χώρες της Αδριατικής.

Η Ισπανία και η Γαλλία επιδιώκουν την ανάπτυξη ενός αντίβαρου με τη μεσογειακή πολιτική, όπου επικεντρώνεται παραδοσιακά και ιστορικά το ενδιαφέρον τους. Η Γαλλία ιδιαίτερα φάνηκε να επιδιώκει ένα μεγαλύτερο άνοιγμα συνεργασίας με την Τουρκία και αποκατάσταση των σχέσεών της με τον Αραβικό Κόσμο, που διαταράχθηκαν μετά τον πόλεμο του Κόλπου. Τώρα επιχειρεί με πολλούς τρόπους να ανανεώσει την επιρροή της στην πρώην Γιουγκοσλαβία.

Γενικά, θα έλεγα, ότι παρακολουθούμε ένα ιδιόμορφο ανταγωνισμό για την ταχεία επέκταση των σφαιρών επιρροής των ισχυρών κρατών της Ευρωπαϊκής Κοινότητας.

Είναι προφανής ο στόχος: Η ενίσχυση του πολιτικού και οικονομικού τους ρόλου στα πλαίσια του νέου θεσμικού πλαισίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Η απόφαση για την προσχώρηση της Αυστρίας, της Σουηδίας, της Νορβηγίας και της Φιλανδίας είναι καλοδεχούμενη. Η οικονομική δύναμη των χωρών αυτών και το κοινωνικό κράτος το οποίο έχουν αποτελούν διαβεβαίωση ότι θα συμμετάσχουν ενεργά στην υιοθέτηση και τη χρηματοδότηση των πολιτικών για την Κοινωνική Ευρώπη, την προστασία του περιβάλλοντος και την περιφερειακή ανάπτυξη.

Για λόγους, όμως, εσωτερικής ισορροπίας της Ένωσης πρέπει να ενισχυθεί ο Νότος και ταυτόχρονα να αυξηθεί η επιρροή της Ευρωπαϊκής Ένωσης στη Μεσόγειο. Στην κατεύθυνση αυτή πρέπει να προωθηθεί ταυτόχρονα με τις άλλες χώρες η ένταξη της Κύπρου και της Μάλτας.

Ενόψει αυτής της μελλοντικής διεύρυνσης, είναι απαραίτητο να επιταχυνθούν και να προηγηθούν οι διαδικασίες εμβάθυνσης της Κοινότητας, να ενισχυθούν τα όργανα και οι θεσμικές λειτουργίες, να θεσπιστούν νέες πολιτικές και να αυξηθεί η

αποτελεσματικότητα των σημερινών πολιτικών της, ενισχύοντας έτσι την εσωτερική της συνοχή. Το ΠΑΣΟΚ, οι άλλοι Ευρωπαίοι σοσιαλιστές, όλες οι προοδευτικές δυνάμεις στην Ευρώπη, δώσαμε μεγάλη μάχη για την προώθηση της Πολιτικής Ένωσης ταυτόχρονα με την Ο.Ν.Ε.

Σήμερα ζούμε στον κόσμο της διεθνοποίησης της οικονομίας. Της τεχνολογικής επανάστασης που καταργεί τα σύνορα. Η αλληλεξάρτηση των οικονομιών· η ανάγκη για εφαρμογή κοινών πολιτικών στον τομέα της αγοράς εργασίας που να κατοχυρώνουν τα συμφέροντα των εργαζομένων· η ανάγκη για συνεργασία και κοινή δράση για την προστασία του περιβάλλοντος· ο κίνδυνος της αναβίωσης των εθνικιστικών εξάρσεων· η κοινωνική και πολιτική ρευστότητα σε ένα μεγάλο μέρος της ευρωπαϊκής ηπείρου· ο κίνδυνος τοπικών και περιφερειακών συγκρούσεων· η απειλή για την Ευρώπη· όλα αυτά συνθέτουν το πλαίσιο της εποχής μας.

Μιας περιόδου ιδιαίτερα κρίσιμης για την πατρίδα μας. Με ανοικτά όλα τα εθνικά μέτωπα, με δραματικά οικονομικά και κοινωνικά προβλήματα, με υπαρκτό τον κίνδυνο της πολιτικής περιθωριοποίησης. Η εποχή μας απαιτεί συνεργασία των λαών. Απαιτεί την αναζήτηση των απαντήσεων στις προκλήσεις πέρα από τα εθνικά σύνορα.

Τα οικονομικά και περιβαλλοντικά προβλήματα δεν μπορούν να αντιμετωπισθούν αποτελεσματικά από το μοντέλο του σύγχρονου εθνικού κράτους. Ειδικότερα στα πλαίσια της διαδικασίας της ευρωπαϊκής ολοκλήρωσης η έννοια της κυριαρχίας των κρατών-μελών της Κοινότητας έχει λάβει μian άλλη, ιδιαίτερη σύνθετη διάσταση.

Με την ίδρυση της Ευρωπαϊκής Κοινότητας, οι λαοί της Ευρώπης αποφάσισαν να μεταβιβάσουν μέρος της άσκησης της εθνικής τους κυριαρχίας στα κοινοτικά όργανα.

Μόνο ο λαός, συντεταγμένος μέσα από τα πολιτειακά όργανα του σύγχρονου εθνικού κράτους, μπορεί να αποφασίσει για το βαθμό και την έκταση της μεταβίβασης κυριάρχων εξουσιών σε έναν υπερεθνικό οργανισμό. Δεν είναι χωρίς προϋποθέσεις, γιατί ο λαός μπορεί να μεταβιβάσει κυριάρχες εξουσίες μόνο χάριν εξυπηρέτησης σημαντικών εθνικών, πολιτικών, οικονομικών ή κοινωνικών σκοπών. Δεν είναι χωρίς θεσμικές εγγυήσεις, γιατί ο λαός μπορεί να μεταβιβάσει μέρος της άσκησης της εθνικής κυριαρχίας, υπό τον όρο ότι υπάρχουν οι θεσμικές ρυθμίσεις που εγγυώνται τον δημοκρατικό έλεγχο και την έκφραση της λαϊκής κυριαρχίας σε υπερεθνικό επίπεδο.

Οι λαοί της Ευρώπης αποφάσισαν να μεταβιβάσουν μέρος της άσκησης της εθνικής τους κυριαρχίας στην Ευρωπαϊκή Ένωση και τα όργανά της, προκειμένου να αντιμετωπιστούν από κοινού οι προκλήσεις της εποχής. Να ακολουθήσουν μια κοινή πορεία μέσα στο υπερεθνικό πλαίσιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Τα όργανα της Ένωσης που θα κληθούν να ασκήσουν τις εξουσίες που τους μεταβίβασαν οι λαοί της πρέπει να έχουν τη δημοκρατική νομιμοποίηση. Με αυτόν τον τρόπο η λαϊκή κυριαρχία λαμβάνει νέα διάσταση, την ευρωπαϊκή της διάσταση.

Στο νέο κοινοτικό σύστημα, που προβλέπεται από τη Συνθήκη του Μάαστριχτ, πρέπει η διπλή νομιμότητα που ο πολίτης δίνει στα κοινοτικά και εθνικά όργανα να

αποτελεί κύριο στοιχείο του θεσμικού οικοδομήματος.

Η λαϊκή κυριαρχία πρέπει να εκφράζεται και στα δύο επίπεδα. Το εθνικό και το κοινοτικό. Η αρχή της επικουρικότητας αποτελεί μια ασφαλιστική δικλείδα για την αποφυγή οικοδόμησης ενός υπερσυγκεντρωτικού γραφειοκρατικού κέντρου στις Βρυξέλλες, για τον έλεγχο της υπέρβασης των αρμοδιοτήτων των κοινοτικών οργάνων, καθώς επίσης και για την κατοχύρωση σε κοινοτικό επίπεδο εκείνων των πολιτικών που ξεπερνούν, εξαιτίας της σημασίας ή του εύρους των συνεπειών τους, το εθνικό επίπεδο. Χαρακτηριστικό παράδειγμα οι πολιτικές για το περιβάλλον, την έρευνα και την τεχνολογία.

Δεν πρέπει να ξεχνάμε ότι η Ελλάδα και οι άλλες χώρες της περιφέρειας έχουν δώσει μάχη για την ανάπτυξη και των άλλων πολιτικών, πέραν των οικονομικών - εμπορικών, σε κοινοτικό επίπεδο.

Η Συνθήκη του Μάαστριχτ, όχι μόνο δεν κάλυψε αλλά επαύξησε το δημοκρατικό έλλειμμα. Παρά το γεγονός ότι αυξήθηκαν οι αρμοδιότητες του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου με το δικαίωμα συναπόφασης σε ορισμένους τομείς, το έλλειμμα αυξήθηκε καθώς σημαντικές εξουσίες εκχωρήθηκαν στο Συμβούλιο και παραμένουν ανεξέλεγκτες. Ο δημοκρατικός έλεγχος και η διαφάνεια κατά τη διαδικασία λήψης των κοινοτικών αποφάσεων είναι περιορισμένη. Οι λαοί της Ευρώπης πρέπει να πληροφορούνται τι γίνεται πίσω από τις κλειστές πόρτες του Συμβουλίου και της Επιτροπής. Ποιές θέσεις υποστηρίζουν οι εκπρόσωποι των Κυβερνήσεων.

Το δημοκρατικό έλλειμμα είναι διπλό. Στο ευρωπαϊκό και εθνικό επίπεδο. Άλλωστε, αποτελεί μύθο η φιλολογία για ανταγωνισμό δήθεν αρμοδιοτήτων Ευρωπαϊκού - Εθνικού Κοινοβουλίου. Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο δεν διεκδικεί αρμοδιότητες από τα εθνικά κοινοβούλια, αλλά τη δυνατότητα δημοκρατικού ελέγχου των εξουσιών που έχουν ήδη μεταφερθεί. Μόνο μέσα από τη στενή συνεργασία, το συντονισμό και την κατάλληλη ενημέρωση μεταξύ εθνικών Κοινοβουλίων Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου θα υπάρξει πλήρης υπέρβαση του δημοκρατικού ελλείμματος. Αυτό προϋποθέτει ότι και το Ελληνικό Κοινοβούλιο θα πρέπει να έχει μια συνεχή παρακολούθηση των ευρωπαϊκών θεμάτων και θα ασκεί συνεχή έλεγχο στην ευρωπαϊκή πολιτική της κυβέρνησης.

Οι υπουργοί που συμμετέχουν στις συνεδριάσεις του Συμβουλίου πρέπει να ενημερώνουν τη Βουλή για τις θέσεις που έλαβαν και να αιτιολογούν τη στάση τους. Ενώ, ταυτόχρονα, είναι απαραίτητη η αναβάθμιση της λειτουργίας της Μικτής Επιτροπής Βουλευτών και Ευρωβουλευτών.

Το ΠΑΣΟΚ και οι άλλοι Σοσιαλιστές στην Ευρώπη, δώσαμε τη μάχη για την υιοθέτηση της Πολιτικής Ένωσης με ταυτόχρονη κατοχύρωση της Δημοκρατικής λειτουργίας της και την υιοθέτηση της Ευρωπαϊκής Ιθαγένειας. Ακριβώς, για να καταστεί δυνατή η άσκηση από κοινού σε ευρωπαϊκό επίπεδο η νέα διάσταση της λαϊκής κυριαρχίας.

Η Ευρωπαϊκή Ιθαγένεια αποτελεί τον ακρογωνιαίο λίθο της Πολιτικής Ένωσης. Θέτει τις βάσεις για τη δημιουργία της Ευρώπης των πολιτών και την εμπέδωση των σχέσεων αλληλεγγύης μεταξύ των λαών της Ένωσης. Ιδιαίτερα για τους Έλληνες που ζουν και εργάζονται στις χώρες της Κοινότητας, η Ευρωπαϊκή Ιθαγένεια δί-

νει νέες δυνατότητες για την κοινωνική τους ένταξη.

Ταυτόχρονα, όμως, με το δικαίωμα του εκλέγειν και εκλέγεσθαι στις δημοτικές και ευρωπαϊκές εκλογές στις χώρες που κατοικούν, δημιουργείται μια ευκαιρία που εάν αξιοποιηθεί σωστά θα αποβεί υπέρ των συμφερόντων του Ελληνισμού και της προώθησης των εθνικών μας θεμάτων. Για μας η συμμετοχή μας στην ευρωπαϊκή οικοδόμηση μπορεί να κατοχυρωθεί μόνο με την ταυτόχρονη κατοχύρωση της *Πολιτιστικής μας Ταυτότητας, της Γλώσσας και της Ιστορίας μας*.

Και η Ελλάδα έχει πολλά να δώσει στον τομέα αυτό, γιατί ο πολιτισμικός πλουραλισμός αποτελεί και τη μεγάλη δυναμική της Ευρώπης, της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Το ΠΑΣΟΚ μπήκε στην πρωτοπορία για την ανάπτυξη μιας πολιτικής σε ευρωπαϊκό επίπεδο για τον πολιτισμό, το σεβασμό και την περιφρούρηση της μεγάλης πνευματικής και πολιτισμικής μας κληρονομιάς. Ο πολιτισμός, όμως, δεν είναι μόνο τα μουσεία και διατηρητέα μνημεία. Είναι η ζωντανή έκφραση της ιστορικής παραδόσης και συνέχειας των λαών της Ευρώπης, η βάση της δυναμικής της πορείας στο μέλλον. Μια έκφραση και μια παρουσία την οποία πρέπει να κατοχυρώσουμε με όλους τους τρόπους και σε όλους τους τόνους στις λειτουργίες και τις πολιτικές των θεσμικών οργάνων.

Η προσπάθεια για τη διαμόρφωση της Πολιτικής Ένωσης περνάει αναγκαία μέσα από την Κοινωνική Ευρώπη. Είναι αδύνατο να οικοδομήσουμε τη νέα δημοκρατική Ευρώπη χωρίς την ταυτόχρονη κατοχύρωση και διεύρυνση των κοινωνικών δικαιωμάτων των εργαζομένων.

Η τελική συμφωνία για τη δυνατότητα των 11, χωρίς τη Μεγάλη Βρετανία, να προχωρήσουν στην εφαρμογή της χάρτας των κοινωνικών δικαιωμάτων, είναι ένα θετικό βήμα.

Είναι δεδομένο, όμως, ότι η ρύθμιση αυτή θα δημιουργήσει νομικές εμπλοκές και εμπόδια.

Τα ευρωπαϊκά συνδικάτα μπορεί να εκφράζουν την ανησυχία τους γι' αυτές τις εμπλοκές, αλλά υποστηρίζουν τη συνθήκη, γιατί κατοχυρώνεται ένα νέο πλαίσιο μέσα στο οποίο αναγνωρίζεται και αναβαθμίζεται ο ρόλος των συνδικάτων σε ευρωπαϊκό επίπεδο, καθώς κατοχυρώνονται δεσμευτικές διαδικασίες διαβούλευσης της Επιτροπής με τους κοινωνικούς εταίρους. Η ίδια διαδικασία διαβούλευσης κατοχυρώνεται και με τους εκπροσώπους της τοπικής και περιφερειακής αυτοδιοίκησης που συνέρχονται στα πλαίσια της *Επιτροπής Περιφερειών*. Αν και η κυβέρνηση προτίμησε το διορισμό κομματικών της φίλων των εκπροσώπων από την ισότιμη περιφερειακή εκπροσώπηση.

Η απαίτηση της συντριπτικής πλειοψηφίας του λαού είναι να συμμετάσχει ισότιμα η χώρα μας στις ευρωπαϊκές εξελίξεις. Γι' αυτό ο λαός είναι διατεθειμένος να καταβάλει κάθε δυνατή προσπάθεια γι' αυτή τη συμμετοχή.

Απαιτεί, όμως, μια κυβερνητική πολιτική που να εμπνέει εμπιστοσύνη και να εφαρμόζει κοινωνικά δίκαιη πολιτική. Είναι ολέθρια η απλοποίηση ότι με την Ευρωπαϊκή Ενοποίηση δεν έχει σημασία η πολιτική ταυτότητα της Εθνικής Κυβέρνησης. Ότι είναι υποχρεωμένες όλες οι κυβερνήσεις να εφαρμόσουν την ίδια πολιτική.

Αυτά είναι προφάσεις για την κυβέρνηση που θέλει να κοροϊδέψει το λαό για να περάσει ως κοινοτική και τη δική της πολιτική. Επιδιώκει έτσι να αποπροσανατολίσει την κοινή γνώμη από τα μεγάλα υπαρκτά οικονομικά και κοινωνικά αδιέξοδα που έχει οδηγήσει τον τόπο.

Στο Μάαστριχτ δεν πραγματοποιήθηκε τίποτα διαφορετικό από τη δεύτερη αναθεώρηση της Συνθήκης της Ρώμης. Η νέα Συνθήκη θέτει στόχους, χρονοδιάγραμμα και βασικές πολιτικές κατευθύνσεις λειτουργίας του θεσμικού υπερεθνικού οικοδομήματος.

Όπως, το Σύνταγμα στο εθνικό κράτος δεν επιβάλλει συγκεκριμένες πολιτικές επιλογές στις κυβερνήσεις για την άσκηση της πολιτικής τους, έτσι και η Συνθήκη δεν επιβάλλει τις πολιτικές επιλογές για τα συγκεκριμένα μέτρα που θα υιοθετηθούν από τις εθνικές κυβερνήσεις για την επίτευξη των κοινών στόχων. Οι κυβερνήσεις έχουν την ευθύνη αυτή και είναι υπόλογες στα εθνικά κοινοβούλια και στους λαούς.

Και δεν μπορεί να είναι διαφορετικά. Γιατί τότε θα ήταν σαφής η κατάφωρη παραβίαση, η κατάργηση στην ουσία της έννοιας της λαϊκής κυριαρχίας. Τότε θα αποκτούσε πράγματι αξία η ιδέα των κυβερνήσεων τεχνοκρατών και ο περιορισμός του ρόλου των πολιτικών κομμάτων στη διαδικασία της κοινωνικής εξέλιξης. Δεν είναι, όμως, αυτή η αλήθεια.

Δεν είναι αυτή η πραγματικότητα. Ακόμη και στη Συνθήκη του Μάαστριχτ αναγνωρίζεται στο άρθρο 138Α ο ρόλος του Ευρωπαϊκού Πολιτικού Κόμματος, όπως αναγνωρίζεται σε άλλα άρθρα ο ρόλος των Ευρωπαϊκών Συνδικάτων.

Γιατί, ακριβώς, όλοι αναγνωρίζουν ότι η Ευρωπαϊκή Ένωση αποτελεί μιά εξέλιξη, ένα θετικό βήμα, αλλά ταυτόχρονα αποτελεί ένα καινούργιο πεδίο ιδεολογικού, πολιτικού και κοινωνικού αγώνα. Ενός αγώνα - πρόκλησης για τα πολιτικά κόμματα, τους κοινωνικούς φορείς, τον κάθε πολίτη ξεχωριστά. Είναι αφέλεια να δεχτούν ορισμένοι ότι με το Μάαστριχτ σταματούν οι κοινωνικές και πολιτικές αντιθέσεις, η σύγκρουση των οικονομικών συμφερόντων, η αντίθεση Βορρά-Νότου, η αντίθεση κεφαλαίου και εργαζομένων.

Είναι αφέλεια να δέχονται ορισμένοι ότι καταρρίπτονται οι διαχωριστικές γραμμές ανάμεσα στην πρόοδο και στη συντήρηση. Απλά, η εξέλιξη της κοινωνίας επιβάλλει την εμφάνιση αυτών των αντιθέσεων σε νέα επίπεδα και την αντιπαράθεση σε νέους τομείς. Και σε ορισμένες περιπτώσεις επιβάλλει τη διαμόρφωση μιας πλατιάς συμμαχίας σε κοινωνικό επίπεδο στη βάση της απαραίτητης συναίνεσης.

Το ΠΑΣΟΚ και τα άλλα Σοσιαλιστικά Κόμματα έχουμε τη δική μας πρόταση για την Ευρώπη του μέλλοντος. Μια πρόταση ριζικά διάφορη σε επίπεδο προσανατολισμού και στόχων από την πρόταση των συντηρητικών δυνάμεων. Μια πρόταση που βασίζεται στις αρχές του Δημοκρατικού Σοσιαλισμού. Εμείς, θέλουμε την Ευρωπαϊκή Ένωση παράγοντα ειρήνης, δημοκρατίας, ανάπτυξης και κοινωνικής δικαιοσύνης.

Με την κατοχύρωση των δικαιωμάτων των εργαζομένων, τη διαμόρφωση ενός Ευρωπαϊκού Κοινωνικού Χώρου, με τη διασφάλιση των ελευθεριών, της ίσης μεταχείρισης και της δημοκρατικής συμμετοχής και υποχρέωσης όλων των πολιτών.

Φρανς Χαλς: Πρόσωπογραφία των γυναικών Επιτρόπων του Γηροκομείου (1664 – λεπτομέρεια), Χάρλεμ, Μουσείο Φρανς Χαλς.